

Моє любе жахливе створіння

КУПИТИ

Руз Бекман має духа-супутницю, яку ніхто, крім неї, не може бачити. Ця дивна мертва істота — єдиний промінь світла в житті Руз.

Принаймні так було доти, поки заможна молода вдова Аґнес Кнуп не навідала один зі спиритичних сеансів, у яких брала участь Руз, і між жінками виникла симпатія.

Руз вирішує переїхати до Аґнес, і так опиняється у занедбаному маєтку, де кімнатами блукає хвора жінка, ночами в повітрі ширяться дивні запахи, а в родинній каплиці стоять моторошні кам'яні статуї.

А потім стається вбивство. Бідна, самотня і з ознаками «душевної хвороби» Руз — очевидна підозрювана. Її здоровий глузд — під питанням, і дівчині доведеться довести, хто — чи що — є винуватцем злочину, інакше вона втратить усе, що їй дороге.

*Гільке, яка прочитала це раніше,
Ліке, якій ще частинка лишилася,
і Корінні, у якої все ще попереду*

Частина I

Ні, ні — є глибини, глибини! Щобільше я придивляюся, то більше бачу, а що більше я бачу, то більше боюся. Мені невідомо, чого я не бачу — чого не боюся!

Генрі Джеймс, «Закрут гвинта»

Пролог

Кожен сеанс із тих, що ми провели з Матінкою, містив певну послідовність.

У маленькій кімнатці в передній частині будинку ми — клієнти, Матінка і я — сідали за стіл, устелений темним оксамитом, і бралися за руки. Єдиним освітленням були дешеві свічки, які Матінка запалювала заздалегідь. Вони кришилися й час від часу блимали, відкидаючи на шпалери ефемерні тіні.

Віск від запалених свічок страшенно розтікався і, тверднучи, забрюхував серванти. Саме тому Матінка їх і купувала. Казала, що це створює відповідний антураж.

Бідна Матінка таки докладала великих зусиль, щоб провадити свої омони. Не лише вклалася в ту скатертину із чорного оксамиту й свічки, які зненацька опливали, а й придбала кришталеву кулю та величезне поцятковане віком люстро, яке завішувала газовою тканиною, від чого скидалося, наче будинок у жалобі. Те, як я мусила до неї звертатися, також було частиною витвореної ілюзії. Я називала її Матінкою, тому що вона вимагала, адже це звучало вишукано й додавало їй поважності — так складалося враження, буцімто вона влаштовувала ці сеанси не через потребу в грошах, а щоб допомогти тим, хто пережив утрату.

— Ці контакти страшенно виснажують мою сердешну донечку, — казала новим клієнтам, тільки вона любила називати їх нашими гостями, адже, хоч Матінка й бажала грошей, та говорити про це їй бачилося вульгарним. — Направду буває, що цей її невеличкий дар видається нам не стільки благом, скільки прокляттям. Війна лишила по собі стільки померлих, чи не так? І ще й такі кошмарні смерті. Голод, бомби й газові камери... Але ж моя мила дівчинка, вона так палко прагне допомогти. «Я повинна допомогти тим бідолашним душам, Матінко, і байдуже, як це болісно». Бачте, вона така саможертвна.

Потім вона витягала з кишені носову хустинку, облямовану пінистим мереживом, притискала до сухих очей, а срібні браслети в неї на зап'ястках

бряжчали. За цим тремтливим дзенькотом браслетів могло таїтися безліч гріхів. Вона носила чорні сукні із цупкої тканини, які шелестіли від кожного поруху. Волосся вклала високо на голові складними пасмами.

Я ж ходила з розпущеним волоссям. Перед кожною сесією Матінка його розчісувала, щоб воно мало охайний та блискучий вигляд. Носила я білі літні суконьки, незмінно тоненькі не до погоди. Вони звисали на мені так, що я здавалася маленькою і тоненькою — сердешна бідолаха в дитячій нічній сорочці. Це також було навмисне: вона хотіла, щоб я скидалася на маленьку дівчинку, невинну й беззахисну. Входячи в транс, я билася в конвульсіях і металася з боку в бік, тоді сукня сповзала з моїх плечей, викриваючи сатинову комбінацію, яку я носила під одягом, — і деякі наші гості чоловічої статі придушували стогін.

Матінка виставляла мене дитиною, так, але стигленькою.

— Нічого, — казала вона мені, — не приваблює чоловіка так, як молоде дівчатко, яке ще не мали, окрім хіба дівчатка, яке ще не мали і яке справляє враження, наче матиме її він.

Вона змушувала мене думати про себе як про якийсь фрукт, а про секс — як про зривання сливи грубим рухом, від якого рветься м'якуш.

Коли вже всі посідали та взялися за руки, ми кликали духів до нас приєднатися. Усе це, звісно, було прикиданням. Єдиним присутнім там духом була Рут — моя захисниця і єдиний друг. Після того як Матінка давала мені знак, я запрошувала Рут усередину, щоб та прив'язала себе до моєї плоті й до білого м'яса навколо мого хребта, і коли вона спускалася моїм горлом, то опановувала мене. Після того, як Рут відрекомендує себе нашим гостям, ми вдаватимемо, ніби пускаємо всередину мене й інших духів. Ми говоритимемо на різні голоси, ходитимемо навколо столу з моряцькою пихатістю чи зі старечим квапливим човганням. Ми тягнутимемо до рота волосся, як сором'язливе дівча, або хрипко сміятимемося, підморгуватимемо й клацатимемо пальцями. Будемо заворожувати й бентежити, розважати й спокушати.

Матінка мала суворі правила щодо доторків. Завжди казала нашим гостям, що їм не дозволено розривати коло й вони мають постійно триматися за руки, для того, аби вони мене не хапали. Це виявилось

складним правилом. Кому не захочеться затиснути в обійми покійних коханих, що на кілька коротких митей набули тілесності? Тож нам із Рут доводилося терпіти доторки. Ми сиділи на колінах у чоловіків і гладили їхні бородаті обличчя, коли вдавали із себе їхню покійну доньку, або почоловічому обіймали вбиту горем вдову та притискали її до мене.

Звичайно, бували й клієнти, яким було байдуже до Матінчиних правил. Вони приходили не для розмов із тими, кого втратили, а для розваги й аби мене викрити. Їм подобалося мене щипати, хапати зненацька за талію й цілувати, щоб перевірити, чи ми втратимо самовладання й виявимо себе шахряями. Нас пестили стільки разів, що я вже припинила запам'ятовувати, і навіть шльопали. Одного разу я лишилася в синцях, у крові й перелякана, а Рут шипіла під стелею, тому що чоловік непомітно проніс із собою березового дубця й побив нас із чисто садистською насолодою. Він устиг завдати кількох добрячих ударів до того, як інші гості кинулися мене захищати. Менше з тим, як любила повторювати Матінка, це трапилося тільки один раз, і взагалі могло бути гірше — принаймні він не зіпсував мені лиця.

Коли ми з Рут понакликали достатньо мертвих чоловіків, тіток і синів, Матінка виганяла духів, що прийшли жити всередині мене, і ми осідали на стільці, як зів'яла квітка зі заламаним стебельцем, дихаючи часто й неглибоко, тихенько стогнали, а мої пальці тремтіли. Тоді Рут мене покидала, лишаючи холодною та спустошеною. Коли я опритомнію, то намагатимуся мати якнайбільше заспаний та сором'язливий вигляд і м'яко спитаю: «Я заснула? Мені так прикро. Не знаю, що на мене найшло, але я зненацька відчула таку незмірну втому. Почнімо? ».

І я спробую підвестися на ноги, але зашпортаюся й захитаю-ся, доводячи всім, як мене вичерпав сеанс. Часом, якщо Матінка вважала, що це дасть щедрі чайові, я кусала себе за щоку й таким чином викашлювала кров у незаймано білу хустинку.

Це відбувалося довго, хоч і не так довго, як я себе пам'ятаю, і тривало б далі, якби один із наших сеансів не вирішила відвідати Агнес.

Часом я думаю, що було б краще, якби вона так ніколи й не приходила. Краще для нас обох.

ПЕРШИЙ ЗАПИС В ІСТОРІЇ ХВОРОБИ

ПАЦІЄНТКА Р. ІСТОРІЯ ХВОРОБИ: ОДЕРЖИМІСТЬ.

(Л — ЛІКАР, П — ПАЦІЄНТКА Р.)

ПЕРША БЕСІДА, ПРОВЕДЕНА 1 ЖОВТНЯ 1954 РОКУ

Примітки для себе. Перші враження від пацієнтки: не така, як я очікував. Думав, буде великою, грубою, замкненою. Не очікував, що вона виявиться настільки блідою та худю. Маю поспілкуватися з її лікарем, дізнатися, чи вона достатньо їсть.

Протягом розмови здавалася знервованою. Постійно схиляла голову набік. Погано тримає зоровий контакт (можлива ознака божевілля?). Говорить трохи затинаючись, але загалом на мої запитання реагує швидко. Великий словниковий запас свідчить про високий рівень інтелекту; маю уважно пильнувати, чи не суперечить сама собі (офіцер поліції С. стверджує, що вона відмінно бреше).

Л: «Тобі відомо, чому я прийшов?»

П: «Щоб мене оглянути. Дізнатися, чи я скажена, чи просто прикидаюся».

Л: «А ти прикидаєшся?»

П: «Звісно, ні».

Л: «Тоді чи ти є, як ти сказала, скаженою?»

П: «Можливо. Деякі речі такі жахливі, що єдиною притомною реакцією є крихта божевілля. А. (місис К.) часто казала мені, що була вимушена сміятися, бо інакше з'їхала б з глузду».

Л: «Поліція звернулася до мене з проханням поговорити з тобою, адже їм складно повірити в те, що ти розповіла їм правду. Як думаєш, чому так?»

П: «Бо правда лякає людей. Вони завжди бояться того, що не здатні пояснити, а мою Рут не так просто пояснити».

Л: «Чому так? Бо вона привид?»

П: «Ненавиджу це слово, завжди ненавиділа. (П. жвавішає.) Воно мені нагадує дітей, котрі, обгорнувшись білими простирадлами, намагаються одне одного лякати, або тих підставних примар із картону та газових тканин, що їх використовували вікторіанські шахраї, стверджуючи, буцімто говорять із мертвими. Рут зовсім на них не схожа».

Л: «Тоді яка вона — Рут?»

П: «По-різному буває. Іноді її заледве видно, не більш як сріблястий серпанок. Як ті фігури, котрі ми бачимо, коли надто сильно потremo око, що засльозилося. А буває, я можу її торкнутися, і вона на дотик така сама, як ви або я, тільки досить холодна, немовби стояла на вулиці взимку без пальта».

Л: «А коли ти до неї торкаєшся, вона на вигляд така сама, як ми з тобою?»

П: (сміється) «Звісно, ні. Ви на вигляд як ви, я — як я, а Рут — як Рут».

Л: «Дозволь мені перефразувати. Чи Рут має вигляд людини?»

П: «Трохи. Буває по-різному».

Л: «Як саме?»

П: «Буває, що вона виглядає майже живою, а в інший час вона безсумнівно мертва. У її рисах щось не так. Не можу пояснити. Думаю, вона мертва вже так довго, що більше до ладу не розуміє, яка на вигляд людина, хоча що довше вона пробула зі мною, то краще в неї виходило. А до того, думаю, вона дуже довго спочивала під дошками підлоги». (П. нервово стукає пальцями по стільниці.)

Л: «Ти сказала, що Рут не повністю схожа на людину. Тебе це не лякало, коли ти була маленькою?»

П: «Спершу лякало, та діти стільки всього сприймають за норму, чи не так? І довгий час вона була моєю єдиною подругою та супутницею. Потім щойно Матінка усвідомила, що Рут не якийсь уявний друг, то зробила мене медіумом на своїх сеансах. Тоді Рут була моїм контрольним духом».

Л: «Контрольним духом?»

П: «Так, контрольний дух — це потужний дух, який приваблює інших, як-от свічка приваблює міль. Вони угамовують тих духів і допомагають їм, щоб медіум із ними поговорив. Їх винайшли вікторіанці.

Їхні духи були несправжніми, знаєте, просто виряджені люди, що вдавали духів. Завдяки концепту контрольного духа медіуми мали змогу викликати того самого духа знову й знову, а їхні гості не запідозрили б підступу. Матінка про це прочитала й подумала, що, можливо, Рут згодилася б як непоганий контрольний дух. Тоді ми прославимося й неабияк розбагатіємо, бо ж наша одержимість буде цілком справжньою».

Л: «Але?»»

П: «Але Рут ніколи не була годящим контрольним духом. Поки перебувала зі мною, інші духи ніколи не приходили. Я почала думати, що, може, більшість із нас не лишається духами після смерті, тож їй нема кого приманювати. Або, можливо, інші духи й існують, але Рут їх відлякує. Вона несамовито мене захищала. Насправді, гадаю, їй не сподобалося б, що я з вами говорю. Вона подумала б, що ви хочете мені нашкодити». (Тут П. почала поводитися стурбовано й висловлюватися незв'язно.)

Л: «Повернімося трохи назад. Коли ти вперше побачила Рут?»»

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ